

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาชะเมา

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้มีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นมา ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๑ ให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยใช้แนวทางและเครื่องมือการประเมินตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ หน่วยงานต้องมีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ตามภารกิจของหน่วยงาน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชะเมาได้วิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ตามภารกิจของหน่วยงานเพื่อกำหนดมาตรการในการบริหารความเสี่ยงและสามารถนำไปปฏิบัติต่อไป ประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้

๑) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒) การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

๓) การจัดซื้อจัดจ้าง

๔) การบริหารงานบุคคล

๑.๑. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน พิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส และด้านผลกระทบ และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย ดังนี้

➤ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

➤ ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถกำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบได้ดังนี้

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกละเมิดข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
๔	ภาพลักษณ์หน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส ส่งคมให้ความสนใจ
๓	หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	ปรากฏข่าวลือพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	แทบจะไม่มี

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิน

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรง = โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย x ผลกระทบ

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ

สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง

สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง

สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

๑.๒ การพิจารณาระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้ หากรูปแบบหรือพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล หรือเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่มเติม หรือ การปฏิบัติงานนั้นส่งผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ เป็นไปตามตารางผลกระทบข้างต้น กลุ่มเป้าหมายค่าจะอยู่ที่ระดับ ๓-๕ แต่หากการปฏิบัติงานนั้นส่งผลกระทบต่อกระบวนการภายในหรือกระบวนการด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ ค่าจะอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

๑.๓ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ตารางที่ ๑ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน การให้คะแนนความเสี่ยง และการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต		ระดับของความเสี่ยง Risk Score (L x I)		
			Know Factor	Unknow Factor	Likelihood	Impact	Risk Score
๑	การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	การรับของขวัญหรือผลประโยชน์ หรือการรับสินบน ๑. ใช้ตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้บุคคลหรือผู้รับบริการ ๒. การรับสินบนของของขวัญหรือของกำนัลที่มีค่าซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่		✓	๑	๓	๓ (ปานกลาง)
๒	การใช้อำนาจตามกฎหมาย / การให้บริการตามภารกิจ	๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเอง แทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจขัดต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง		✓	๑	๒	๒ (ต่ำ)
		๒. ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบนเพื่อให้ได้คิวเร็วขึ้น		✓	๑	๒	๒ (ต่ำ)
		๓. ให้บริการไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ใช้เวลาให้บริการนานกว่าที่กำหนดไว้		✓	๑	๒	๒ (ต่ำ)
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง	การบริหารการเงินงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ		✓	๑	๓	๓ (ปานกลาง)

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต ในประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง การทุจริต	ประเภทความเสี่ยง การทุจริต		ระดับของความเสี่ยง Risk Score (L x I)		
			Know Factor	Unknow Factor	Likelihood	Impact	Risk Score
		๑. ผู้มีอำนาจอนุมัติหรือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เลือก ซื้อ หรือเลือกวิธีการ เจาะจงกับร้านที่ตนเองรู้จัก หรือพูดคุยได้ง่าย					
		การตรวจรับงานซื้อ/จ้าง ๑. เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการ แต่งตั้งเป็นคณะกรรมการขาด ความรู้ในการตรวจรับงาน ๒. ผู้ควบคุมงานไม่ควบคุม งานให้เป็นไปตามแบบ หรือมิได้กำหนดแบบรูป รายการและอาศัยช่องว่าง ของกฎหมายเอื้อประโยชน์ แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง		✓	๑	๓	๓ (ปานกลาง)
๔	การบริหารงานบุคคล	๑. กระบวนการสรรหา พนักงานจ้าง อาจมีการนำ ระบบอุปถัมภ์ หรือการรับ บุคคลที่เป็นเครือญาติ หรือบุคคลที่ตนเองได้รับ ผลประโยชน์เข้าทำงานใน หน่วยงาน ๒. การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อน ตำแหน่ง/เงินเดือน และการ มอบหมายงาน ไม่เป็นธรรม เอาแต่พวกพ้อง หรือมีการ เรียกรับเงินเพื่อให้ได้รับการ แต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง		✓	๑	๓	๓ (ปานกลาง)

๑.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

คือการนำค่าความเสี่ยงรวม (ระดับโอกาสเกิดการทุจริต x ระดับความรุนแรงของผลกระทบ) มาทำการประเมินควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ ซึ่งแบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ

ระดับดี : สามารถจัดการได้ทันทีทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยงไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

ระดับพอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังไม่สามารถจัดการได้ กระทั่งถึงผู้ใช้บริการ
แต่องค์กรสามารถยอมรับได้

ระดับอ่อน : ไม่สามารถจัดการได้หรือทำได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดรายจ่ายมีผลกระทบ
ถึงผู้ใช้บริการองค์กรยอมรับไม่ได้

ตารางที่ ๒ มาตรการและการดำเนินการจัดการความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ตารางที่ ๑ ไม่พบความเสี่ยงอยู่ใน
ระดับสูงมาก สูง โดยพบความเสี่ยงการทุจริตระดับปานกลางและต่ำ การจัดทำมาตรการและดำเนินการจัดการ
ความเสี่ยงจึงเป็นไปในเชิงเฝ้าระวังและกำหนดมาตรการการดำเนินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตใน ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	มาตรการและการดำเนินการ ควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง			ผู้รับ ผิดชอบ
			ดี	พอใช้	อ่อน	
๑	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต : การอนุมัติ อนุญาต ตาม พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก ในการพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ (ระดับความเสี่ยง : ปานกลาง) ขั้นตอนการดำเนินงาน : การ รับ ข อ ง ข ว ัญ ห รื อ ผลประโยชน์ หรือการรับสินบน ๑. ใช้ตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกให้บุคคลหรือ ผู้รับบริการ ๒. การรับสินบนของขวัญหรือ ของกำนันที่มีค่าซึ่งส่งผลต่อการ ปฏิบัติหน้าที่	๑. จัดทำมาตรการ NO Gift Policy ๒. มาตรการจัดให้มีระบบและ ช่องทางการรับเรื่องร้องเรียน เกี่ยวกับการทุจริตของหน่วยงาน ๓. กำหนดนโยบาย มาตรการ หรือแนวทางการปฏิบัติที่ดีเพื่อ ป้องกันการทุจริต	✓			สำนัก ปลัด/ ทุกส่วน ราชการ
๒	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต : การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การ ให้บริการตามภารกิจ (ระดับความเสี่ยง : ต่ำ) ขั้นตอนการดำเนินงาน : ๑. ผู้บริหารดำเนินการตาม นโยบายของตนเอง แทรกแซง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่ง อาจขัดต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๒. ไม่ให้บริการแก่ประชาชน ตามลำดับ อันเนื่องมาจาก ความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้ สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมี การติดสินบนเพื่อให้ได้คิวเร็วขึ้น	๑. กำหนดนโยบาย มาตรการ หรือแนวทางการปฏิบัติเพื่อ ป้องกันการรับสินบน ให้เจ้าหน้าที่ ทุกคนในองค์กรถือปฏิบัติ ๑.๑ มาตรการแสดงเจตนาธรรม ในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ใน การบริหารงานของผู้บริหารด้วย การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกัน การทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรม และความโปร่งใส	✓			สำนัก ปลัด/ ทุกส่วน ราชการ

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตใน ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	มาตรการและการดำเนินการ ควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง			ผู้รับ ผิดชอบ
			ดี	พอใช้	อ่อน	
	๓. ให้บริการไม่เป็นไปตาม มาตรฐาน เช่น ใช้เวลาให้บริการ นานกว่าที่กำหนดไว้	๑.๒ มาตรการป้องกันการ ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวม ๒. เจ้าหน้าที่ทุกคนปฏิบัติหน้าที่ ตามระเบียบ กฎหมาย ๒.๑ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน แผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ ละเอียด ชัดเจน และเผยแพร่ให้ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานได้รับทราบ และถือปฏิบัติให้เป็นแนวทาง เดียวกัน ๒.๒ ผู้บังคับบัญชาควบคุมดูแล การปฏิบัติหน้าที่				
๓	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต : การจัดซื้อจัดจ้าง (ระดับความเสี่ยง : ปานกลาง) ขั้นตอนการดำเนินงาน : การบริหารการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับ ราชการ ๑. ผู้มีอำนาจอนุมัติหรือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เลือกซื้อ หรือเลือกวิธีการเจาะจงกับร้านที่ ตนเองรู้จัก หรือพูดคุยได้ง่าย การตรวจรับงานซื้อ/จ้าง ๑. เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้ง เป็นคณะกรรมการขาดความรู้ใน การตรวจรับงาน ๒. ผู้ควบคุมงานไม่ควบคุมงาน ให้เป็นไปตามแบบ หรือมิได้ กำหนดแบบรูปรายการและอาศัย ช่องว่างของกฎหมายเอื้อ ประโยชน์แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่ม หนึ่ง	๑. กำกับดูแล ให้บุคลากรปฏิบัติ ตามมาตรการภายในเพื่อป้องกัน การทุจริต และนโยบายไม่รับ ของขวัญ (No Gift Policy) ที่จะ ส่งผลให้เกิดการทุจริตต่อหน้าที่ได้ ๒. การวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัด จ้างประจำปี ๓. มาตรการป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อนของ หน่วยงาน ๔. กำกับดูแลให้บุคลากรปฏิบัติ ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานอย่าง เคร่งครัด - ส่งเสริมและสร้าง ความเข้าใจให้เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้และความ เข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ ๕. เจ้าหน้าที่มีการเข้ารับการ อบรมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อ ป้องกันการเกิดข้อผิดพลาดอัน เนื่องมาจากการไม่ทราบระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	✓			กองคลัง/ ทุกส่วน ราชการ

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตใน ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	มาตรการและการดำเนินการ ควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง			ผู้รับผิดชอบ
			ดี	พอใช้	อ่อน	
๔	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต : การบริหารงานบุคคล (ระดับความเสี่ยง : ปานกลาง) ขั้นตอนการดำเนินงาน : ๑. การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง/เงินเดือน และการ มอบหมายงาน ไม่เป็นธรรม เอาแต่ พวกพ้อง หรือมีการเรียกรับเงิน เพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อน ตำแหน่ง ๒. กระบวนการสรรหา พนักงานจ้าง อาจมีการนำระบบ อุปถัมภ์ หรือการรับบุคคลที่เป็น เครือญาติ หรือบุคคลที่ตนเอง ได้รับผลประโยชน์เข้าทำงานใน หน่วยงาน	๑. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุม และกำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตาม ระเบียบอย่างเคร่งครัด ๒. กำหนดเกณฑ์การพิจารณาให้ คะแนนที่มีความชัดเจน เพื่อลด การใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการ สรรหา ๓. กิจกรรมสร้างความโปร่งใสใน การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน	✓			สำนัก ปลัด/ ทุกส่วน ราชการ

จากข้อมูลข้างต้นเป็นการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาชะเมา วิเคราะห์เหตุการณ์ความเสี่ยงและระดับของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพตมิชอบในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประกอบด้วย

๑) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒) การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

๓) การจัดซื้อจัดจ้าง

๔) การบริหารงานบุคคล

พร้อมทั้งได้กำหนดมาตรการและการดำเนินการเพื่อเป็นแนวทางให้ส่วนงานที่เกี่ยวข้องและเจ้าหน้าที่ที่ผู้รับผิดชอบเรื่องดังกล่าวดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ต่อไป